Ն՝ 367 — 1878 ԻԼՈՒՍ 23 ՇԱԲԱԹ — ԻՐԻՆՃԻ ՄԻՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻՍ

ԱԳՈՆԷ ՖԻՏԱԹԼԱՐԸ

ՍԿԱՄՍՈՒԼ ԻՃԻՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 520 ղրուշ
Ամբ այլրգ . . . . . 170 »
Իւչ այլրգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼՈՅԱԹ ԻՃԻՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 400 ղրուշ
Ամբ այլրգ . . . . . 210 »
Իւչ այլրգ . . . . . 110 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսնա իւնէթի տախիլ տիր։

Մէվալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ Ֆէտավիլ իմմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսնա իւնէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախազ օլունանագ տրր։

ԻԼԱՆԱՎ ՖԻՏԱԹԼԱՐԸ

Գէհէր սահրը իչուն

Ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղրուշ
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԹԱՐ. Զանգա. Շիրքէթ վէ մուրու ատրրաֆիյէյէ այիտ օլան լանաթըն պէհէր սահրը իչուն.

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղրուշ
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատոը նաֆիսայա տայիր մուսահասի մէճմանէն գապալ օլունաճաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, սահիպինէ իատէ օլունամազ։

1 ղրուշլուգ գայիմէ վէ 20 բարա բուլ

ՄԻՔՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՈՒԹԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԻՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԶԱՋԷՐԱ ՏԷՐ

Իտարէխանէսի Սրամպօլտա Ֆիւրքմի խանցնտա նումէրօ 6 տէ վէ Մաթպասը էիճէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրր։ — Զազէթաճաղա այիտ թեաֆթէյի մէվատ հազգրնտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, թեաֆթէյի մեքեաթիպին տարդի անրն համրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 23 ԻՅԼՈՒԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Պու արալրդ հէմէն հէր քէս, վէ հէր պիրի պիրէր սէպէպլէ մալիյէմիզին պուլունտուղու հալ իւզէրինէ պիրէր միւթալաաա զահիպ օլմագտա տրրլար, վէ հագգլարը տա վար, չիւնքի մալիյէ մատտէսի արբասընա կիրմէ. տիքճէ պաշգա հիչ պիր իշին սրբասընա կիրէճէյի եօգ տուր։

Նասրլ քի ճիւմլեէ մալիւմ տիւր, պու պապատ պին տիւրլիւ էֆքեար վար մէյտանտա, պու ճիհէթլէ պիզիմտէ պիր էֆքեարրմզ օլմասը պիր ճիւրաթ սայրլամազ, եալընզ չուրասը վար տրր քի, էֆքեարը աճիղանէմիզ պու արալրդ մէյտանտա օլան էֆքեարլարրն հիչ պիրինէ պէնզէմէզ, վէ պուրասը իհթիմալ տրր պիր ճիւրաթ ատտ օլունսուն. ֆագաթ ճիւրաթ տա օլսա, պիր սահիհիլիք էսասընա միւպթէնի օյտուղունտան, մազուր օլապիլիր զանն իտէրիզ։

Ճուճճ, հէր նէ գատար գալուզում վէ հաճէթ կէօրմէզ իսէք տէ հայտէ էքսէրիյէթին էֆքեարրնա մուվաֆագաթլա, Էվրօբատան մուալիմլեր միւֆէթթիշլեր կէթիրէլիմ, եախօտ տահա իլերի տէ կիտիւպ Էւրօբանքն էն մէշհուր պիր մալիյէ նաղրրընը տա ալարմ պուրաեա կէթիրէլիմ, վերկիլերի եօլունտա թէվզի վէ թաֆսիլ իտէլիմ, սրրգաթրն էօնիւնիւ ալրպ պիր բարա չալտրրմայալրմ, իսրաֆրն էօնիւնիւ ալրպ պիր հապպէ զայ ելթմէեէլիմ, հասրլը իլմճէ վէ ամելիաթճա պիր մունթազամ մալիյէ նէ հալտէ պուլունաճաղսա օ հալէ կէթիրէլիմ վէ տահա ալասընը տա եաբալրմ, վագտա տէմէյիզ քի պունտան հիչ պիր սէմէրէ հասրլ օլմազ, լաքին միւրատ վարիտաթ իլէ մէսարիֆաթը մուվաֆէնէ պուլտուրմագ իսէ, երինէ պօշ, երինէ պօշ տուր, նաֆիլէ քէնտի քէնտիմիզի ալտաթրրզ։

Պու ալէմտէ հիչ պիր տէվլէթին խազինէսինէ կէօյտէն բարա եաղմազ, հէր տէվլէթին թէպասը օլուր, հէր թէպասընն տա պիր իշի կիւճիւ պիր քեարը քիսպի։ Թէպասա չալրշրը, չապալար, բարա գազանրը, սարֆ իտէր, զէնկին օլուր վէ իւզէրինէ թէվզի օլունան վերկիյի տէ ֆէրահ ֆէրահ վերիր վէ խազինէլէր տէ պունուն իլէ տօլար, վէ մալիյէլեր տէ պունուն իլէ մալիյէ օլուր։

Պիզտէ էքսիք օլան չէյ պու տուր, եանի մալիյէյի թէրքիպ իտէճէք էճզա, թէպասվար, ֆագաթ թէպասա իշ կիւճ, եա պիր քեար վէ քիսպ պուլամայօր. նաֆիլէ միլիոնլար իլէ թէպասա սայարրզ պունլարրն իչինտէ միլիոնլար իլէ պօշ ատամլար վար, պունլար նէ պիր շէյ գազանապիլիյօր նէ տէ պիր քեար իւ քիսպ պուլապիլիյօրլար քի, խազինէյէ տէ վերկի վերսինլէր. հաթթա մէճպուր տուրլար պաշգասընրն գազանճրնը եէմէյէ, վէ պաշգասը տա պունլարրն եիւզինտէն ֆուգարալանմազա վէ վերկի վերմէզ օլմայա։

Պու կիւնքի կիւն պիր հիսապ իթսէք քի նէ գատար ատամ նէ գատար ատամրն իւզէրինտէ դալմշ տրր, վէ նէ գատար ատամ քէնտի հիչ չալշմայարագ պաշգասընրն գազանճրնը եէյօր ագբլարա խայրաթ կէլիր. պէօյլէ պիր հալին հիչ պիր վագթ վէ հիչ պիր թէպապիր իլէ մունթազամ պիր մալիյէսի օլամազ։

Էւրօբատա մալիյէ վար իսէ, սէպէպի պու տուր քի օրատա քիմսէ քիմսէյէ պար օլամազ, նէ գարտաշ գարտաշա, նէ ագրապա ագրապայա նէ տօսթ տօսթա նէ տէ թէպասա թէպասայա, նէ տէ հէմէն գարը գօճայա։ Հէր քէս պուրալարրնը տօղուշտան պիլտիկինտէն վէ քիմսէնին քիմսէտէն իւմիտի օլմատըղընտան վէ օլամատըղընտան, չալշրը չապալը, ատամ օլուր բարա գազանրը, սարֆ իտէր, զէնկին օլուր վերկի վերիր, վէ մալիյէ տէ մալիյէ օլուր։

Պիզիմ հանկը չէհրիմիզի, գասապամըզը վէ գարիյէմիզի տախի ալնի ճէսամէթտէ օլան Էւրօբանքն պիր չէհրի պիր գասապասը պիր գուրասը իլէ եան եանա կէթիրսէք, շու ֆէրդ անինտէ վէ հէզարան հէզար վէսիլէլեր իլէ կէօզէ վուրուր օլուր։

Հէյլէ էմնիյէթսիզլիյէ կէլինճէ հէր եէրտէն կէլէն գուրթաք թարիգ, հարամի վէ հայտուտլար հիքայէլերի էն ճէսարէթլի ինանը տա չէհրինտէն, գասապասընտան վէ գուրասընտան եարբմ սաաթ տրշարբյա չրգմայա միսսատ իթմէյիպ, խանէսինտէ մահպուս գալմայա մէճպուր իտէյօր. պէօյլէ պիր հալտէ պիր ատամ նէ իշ թուրթապիլիր, նէ քեար ու քիսպ էտինէպիլիր քի, բարա գազանրն սարֆ իթսին վէ տօղրուտան եա տօլայըտան տէվլէթ վերկի վերսին։

Կազէթամըզըն վէ պէնտիմիզին գրթասը պու մատտէ հագգընտա պունտան զիատէ չէյ եազմայա միսսահտ տէյլի տիր. լաքին մէմուլ իտէրիզ քի, պիզ ազ եազար իսէք տէ օգույան չօգ աղնար։

Պիզ պունլարը տէրիզ, ֆագաթ մէճպուր տէյլիզ պիւթիւն ալէմ պէօյլէ պիր սահիհլիյէ իսկեաթա չալրշմայա։ Ինանմայան պէքլէսին, վէ պագսրն քի պաշգա նէ թարզ իլէ վէ նէ վագթ մալիյէ. միզ մուվազէնէ պուլաճագ եանի ըսլահ օլաճագ։

Վագտա Էւրօբա մալիյէլերի աղ չօգ մունթազամ պիր հալտէ վէ աղ չօգ պիր մուվազէնէտէ տիր, վէ մալիյէ նաղրրլարրընտա տա աղ չօգ մալիյէ իլմի եօգ տէյիլ տիր, լաքին Էւրօբատա մալիյէ նաղրրլարրդ իթմէք տահա գօլայ տրր նէթէքիմ պուրատա. չիւնքի օրատա մալիյէ նաղրրլարրընրն էլինտէ պիր սէրմայէ վար, բարա գազանրը պիր թէպասա վար, գուսուրու պիր հիսապ պիր բագամ պիլմէք իշի տիր։

Պուրատա տա օ սէրմայէ հիչ եօգ տէյէմէզ իսէք տէ, չօգ էքսիք օլուուղունա չիւպհէ իտիլէմէզ. տէվլէթիմիզ պէօյիւք, մէմալիքի վասի, իհթիսաթը հիսապզ տրր. պունա մուգապիլ բարա գազանան ահալիսի վէ իշլէնիլէն արազիսի բէք մահտուտ տուր. նէ եարար պիր մալիյէ նաղրրը տա խազինէնին վարիտաթրնը արթրրապիլիր. հանկը պաղչէվան աղաճը, ֆիտանը արթրրմայարագ մահսուլունու արթրրապիլիր. ինան մահսուլու տա թրպագը աղաճ մահսուլու կիպի տիր, հէր աղաճ հէր սէնէ պօլ պօլ մէյվէ վերէմէզ. պիր ահալի տէ հէր սէնէ պին տիւրլիւ սէպէպլէ պօլ պօլ բարա գազանամազ, լաքին աղաճ եա ահալի չօղալտրգճա պիրինին վիրէմէտիյի մահսուլու օ պիրի վիրիր վէ վարիտաթ երինէ ազ չօգ պիր մուվազէնէ պուլապիլիր։

Իմտի սօն քէլամ, ահալիմիզ ումումէն պիր քեար իւ քիսպ էտինմէտիքճէ վէ պու քեար ու քիսպէ մանի օլան սէպէպլէր օրթատան գալտրրրլմատըգճա, մալիյէյի նիզամա գոյմազ իհթիմալ տրր գապիլ օլսուն, լաքին մուվազէնէ պուլմասը գաթա մէմուլ իտէմէյիզ. պիզէ գալսա, պու խուսուս հագգընտա պիր գոմիսիօն թէշքիլինի էլզէմ կէօրիւրիւզ հաթթա պիր պէօյիւք գոմիսիօն։

Մէվճուտ իլէ օյնամայը, վէ մէվճուտտան ալ թաքքէ վէր քիւլահ իթմէյի քիմ օլսա պէճէրէպիլիր. մարիֆէթ թէպասայը տա, ֆեար իւ քիսպի տէ չօղալթրպ, չօգտան չօգ հասրլ իթմէքտէ տիր, աղտան չօգ հասրլ իթմէք միւճիւզաթա միւհթաճ տրր վէ տէվրիմիզ միւճիւղաթ տէվրի օլմայրգ, չալշրպ չապալայրպ բարա գազանմազ տէվրի տիր. հազրէթը Իսա պիր քէրրէ պիր գաչ էքմէքլէ պիր գաչ պին քիչի տօյուրտու, պին սէքիզ եիւզ պու գատար սէնէտէն պէրու պաշգա հիչ պիր ադիզ պէօյլէ պիր միւճիզ տահա եարամասը, նէյէ պէքլէյօրուզ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազատս Հսվաս

Վիէննա, 2 Թշրրինի եվվէլ. — Բուսիանրն Վիէննա սէֆիրի Գօնթ տը Նօվիգօֆ, պու կիւն չէհրիմիզէ ավտէթ իթտի։

Լօնտրա, 3. — Հինտիսթան ասքէրինին էօնիւմիւզտէքի թշրրինի սանի իպթիտասընտա Աֆղանիսթանա գարշը իւէրի եիւրիւմէեէ պաշլայաճագլարրնը, Ցէյլի Նիւզ զանն իտէյօր։

Ս. Բէթէրսպուրգ, 2. — Աճէմիսթանա մախսուս օլան քիւլիեէթլի էսլիհանքն, Աւսթրիատան կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ, Բաճիվիլօվտա Բուսիա հուտուտունտան կէչիրիլմիշ օլտուղունու կօլօս խապէր վերիյօր։

Կալքիւթա, 2. — Աֆղանիսթանտա պիր զըշ մուհարէպէսի իսիլմէսի միհթէմիլ կէօրիւնիյօր։

Պու սաղահ ալընան Թելէկրաֆլար.

Լօնտրա 3. — Եէնի իֆլասլար վուգուինտէն գօրգուլույօր։ Տիւնքի կիւն վէ պու կիւն Լօնտրատա վէ Կասդօվտա վուգու պուլան իֆլասլար իւզէրինէ, սայիր իֆլասլար տախի վուգուի միհթէմիլ տիր։

Հինտիսթան ասքէրինին տէրհալ Աֆղանիսթանա գարշը մուամէլթը թէարրուզեեէեէ միւպաշէրէթ իտէճէքլէրինի, Տէյլի Նիւզ թէլէֆին իտէօր։

Սօն թէլէկրաֆլարա նազարէն, Աֆղանիսթան էմիրի տախի ասքէր թօպլամագտա տրր։

Պերլին, 4. — Ս. Բէթէրսպուրկտան վարիտ օլան մալիւմաթը բէսմիեէեէ նազարէն, Բուս հիքիմէթի, Գարատէնիզ լիմանլարրընն հարպ հալինտէն չըզ տրրլմասընը վէ թօրբիլէրին գալտրրրլմասընը էմր իթմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն սէլամլըգ ըէսմի ալիսի Մէճիտիյէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա օլունմուշ, վէ սէլամլըգտան սօնրա, մապէյնի հիւմայունտա, թահթը ըիասէթի հազրէթի բատիշահիտէ, ֆէվգէլատէ պիր մէճլիս ագտ պույուրուլմուշ տուր։

—Ճումաա կիճէսի մապէյնի հիւմայունտա ինըգատրը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազտրրմրզ մէճլիսի ֆէվգէլատտէ, սաաթ օնա գատար իմթիտատ իթմիշ տիր։

Իշպու մէճլիստէ ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ նէ իւզէրինէ օլուպ վէ նէյէ գարար վերիլտիյինէ տայիր հիչ պիր խապէր եօգ տուր. վէ պու հալէ կէօրէ, միւզաքէրէ օլունան մէսէլէ զայէթ մուհիմմ օլտուղունտան, մահրէմանէ թուլթուլմուշ օլմասը զանն օլունույօր։

Մէճլիսի մէզքիւրտէ խայրէտտին բաշա հազրէթլէրի տախի հազրը պուլունմուշ տուր։

—Իլզայի գավայիմ գոմիսիօնը ճէտիտինէ այտա իթասը մուգարրէր օլան 50.000 լիրանրն իւզէրինէ, տիկէր պիր մահալաէն 40.000 լիրա տահա վիրիլէպիլմէք իչիւն գարշըլրգ պուլունտուղու ճիհէթլէ, այտա 90,000 լիրալրգ գայմէ իհրագը մուգարրէր օլտուղունու, պաղը ղազէթալար եազմըշլար իսէ տէ, պու մատտէնին գարարը գաթիսինին պու կիւնքի թէճէմմիւ իտէճէք գոմիսիօնտա գարարլաշտրրրլաճաղը մէսմուիմիզ օլմուշ տրր։

—Սապրգ Պաթում գոմանտանը Տէրվիշբաշա հազրէթլէրինին, Թրապուզօնտան 6.000 նէֆէր ասքէրլէ Էրզրումա կիթտիյէ վէ պագը գալան ասքէր իլէ տօնանմայը հիւմայունուն տախի Տէրսաատէթտէ կէլմէքտէ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Բուսիա ասքէրինին թախլիյէ իթտիյի քէշան չէհրինէ ասքիրի Օսմանիյէ տուխուլ իթմիշ տիր։

— Շարգի Բումէլի գոմիսիօնուն իւչիւնճիւ իճթիմար, էօնիւմիւզտէքի բաղար իրթէսի կիւնիւ օլաճագ տրր։

—Հօպարթ բաշա հազրէթլէրի, Տէրսաատէթ վիրուտինի միւթէագրպ, կէչէն կիւն թարապիայա պիլ ազիմէ, Սրր Լայարտ իլէ միւլագաթ իթմիշտիր։

— Վէքէլ զազէթասը պու սապահ քինիսխէսինտէ չու ֆրգրալը եազայօր. — Խրիսթիան չօճուգլարրընն մէքթէպի հարպիեէեէ ալընմասը հագգընտա Պապը Ալիեէ պագը թէբլիֆաթ վուգուպուլույօր իմիշ։ Պապը Ալի, խրատմէթի ֆիիլիյէի ասքէրիեէ թասմիմ օլունմասրգճա, դապիթ չրգարմաղա մախսուս պիր մէքթէպէ խրիսթիյան շայիրտ ալընմագ միւթէազզիր օլտուղունու պէեան իթմէքլէ, վէ պունա մուգապիլ, միւսլիման զապիթ գոմանտասընտա խրիսթիյան նէֆէրաթ պուլունտուրմագ խօշնուտսուզլուզու տավէթ իտէճէյի պէեանրյա, խրատմէթի ֆիիլիյէի ասքէրիյէնին թասմիմի միւմքին օլապիլմէք իչիւն, խրիսթիյան զապիթ եէթիշտիրիլմէսի լուզումու տէրմէեան օլունմագտա տրր, տէեօրլար։»

Պու պապատէքի միւթալաասը մախսուսէմիզի եազընտա պիլտիրիրիզ։

— Ինկիլիզ տօնանմասընրն էրտէքտէ պարբնամայրպ, իզմիտ ազիմէթ իլլէեէճէեինի, տիւն եազմրզ իտիք։ Մուախխարէն պու պապատ ալընան մալիւմաթա կէօրէ, Ամիրալ Հօրնպի, էրտէք լիմանը գըշրն պարբնաճագ պիր մահէլ օլմատըղընտան, տօնանմանրն իզմիտ վէ եա ախէր պիր մահէլ կիտիպ օրատա իգամէթ իթմէսի լազմ օլտուղունու Ինկիլիզ պահրիեէ նէզարէթինէ պիլ պէեան, պու պապատ թալիմաթա պէքլէմէքտէ պուլունույօր։

ԽԻՂԱՍԱՑԸ

ԱՀՎԱԼԸ՝ ԲՈԼԻԹԻԳԻՆ

Երպապը իւլում վէ ֆունունա բանա մալիւմ օլտուղու վէճհէլէ, ֆէլէքտէ Եանի սէմատ ի.քի Նէ. վի ճիսմէր վար, պունլարըն պիր թագ մը պիր մէրքէզտէ սապի՝ օլուպ, եախօտ Պիզէ էօյլէ կէօ. բիւնիւպ, օ պիր թագմը օ մէր քէզին էթրաֆքնտա տէվր իտեր. ըէր։

Պիր գուվվէթ, մէրքէզտէ տու. բան ճիսմատ վար, պիր գուվվէթ տէ էթրաֆքնտա տօլաշան ճիսմ. լերտէ. մէրքէզտէ օլան գուվ. վէթ տախի տայիմա մէրքէզտէն տըշարը ֆըրլամաղ իսթէր. լաքին մէրքէզտէ օլան գուվվէթ էթրաֆքնտա օլանլարըն գուվվէ. թինտէն պէօյիւք տիր. պու սէ պէպէ մէպնի էթրաֆտա օլանլա. ըն գուվվէթի քէսիլտիյի կիպի մէրքէզ օնլարը քէնտինէ չէքէր, վէ օնլար տա ֆէվգէլ ատէ պիր չի ապ վէ չիտատէթլէ մէրքէզ իւզէրինէ տիւշէրլէր, եախօտ տիւշմէյէ մէճպուր օլուրլար։

Պունու պիր թէմսիլ իլէ տահա գօլայ աղնաթապիլիրիզ. պիր ա. տամ պիր տէմիր թէլին ուճունա պիր կիւլէ պաղլասա վէ թէլին կիւլէսիզ եանի օ պիր ուճուն տան թութուպ ֆըրբլ ֆըրբլ չէ. վիրսէ, կիւլէ տիւզիյէ եուվար լաղ տէվր իտեր, վէ թէլ պրաղ մաղ քի կիւլէ ուղղա կիթսէն վէ թէլի թութանըն էլինտէն գուրթուլսուն. լաքին թէլ գօր. տու մու, կիւլէ գուրթուլուր վէ կիտեր պիր եէրէ չարբար բարա. լանը։

Ա.Հ.Ա.Մ կիւնէշ Ա.Ֆ.Ռ.Ի.Կ.Ի.Ն տէ այնը. ը. կիւնէշ պիր մէր. գ.ը.Ն տուրուր կիպի տիր վէ քեաֆֆէի սէյեարէլէր վէ օնլա. ըրն պիրի օլան սաքին օլտուղու. մուզ պու քիւրբէյի ղէմին տէ, օ մէրքէզին էթրաֆքնը տօլաշբը. լար, կիւնէշին եա մէրքէզին գուվ. վէյի ճաղիպլէսի տէ այնը օ թէլ կիպի տիր, եանի պբրաղմաղ քի, սէյեարէլէր կիւնէշտէն պիր տէրէճէտէն զիյատէ ուղգ. լանսը, վէ անէրի տայիմա մէճ. պուր իտեր քէնտի էթրաֆքնտու տօլաշմայա. պունլարբն, կիւնէ. շին գուվվէյի ճաղիպէսինտէն գուրթուլմալարը միմքին օլա, անինտէ կիւնէշին իւզէրինէ տիւ. շիւպ եա պիր պաշգա վիճիւտէ չարբբզ բարալանաճաղլարը տա շիւպհէսիզ տիր։

Էւրօբա տա պու կիւնքի կիւն պու տիւնեանըն սայբը գ.բթալ. ը միյանքնտա մանէն վէ մատ. էթէն պէօյլէ պիր գուվվէի մէր. քէզիյէյի քէսպ իթմիշ տիր, վէ Ասիա, Ա.Ֆրիգա, Ամէրիգա, վէ Օսէանի օնուն էթրաֆքնը տօլաշ. մաղտա վէ օնուն գուվվէի ճաղի. պէսի տայրէսինտէ պուլունմագ. տա տբրլար։

Վէ նասբլ քի նէ կիւնէշ քէնտի էքիճիլիյինի նէ տէ սէյեարէլէր քէնտի էքիտիքլէրինի տույապի. լիրլէր, ֆագաթ հիւքմիւ գուտ. ըէթէ թապի օլարագ, պիրի չէ. քէր վէ օ պիրլէրի չէքիլիր վէ ֆարզ տէյիլ տիր քի չէքէն վէ չէքիլէն պունու տույսունլար։ պէօյլէ տէ էւրօբա չէքէր վէ օ պիր գ.բթալար տա անտէն չէքի. լիր, ֆագաթ պէլբիմ նէ՝ պիրի չէքտիյինի տույար նէ տէ օ պիրի չէքիտիյինի, ամմա եէնէ հէմ չէ. քէն վար հէմ չէքիլէն։

Մէսէլա ճէննէթմէքեան Սուլ. թան Սելիմ տէվրինտէն պէրու Պիզի էւրօբա քէնտինէ չէքիյօր, վէ Պիզ տէ չէքիլիյօրուզ, ինթի. մալ տբր քի Պիզ չէքիլտիյիմիզի տույմայօրուզ, լաքին տույմայօ. ըուզ տէյի չէքիվէյօր տա տէյի. լիզ. սէքսէն սէնէ էվվել տիւնեա. տա եաշամըզ օլան պիր մէյլթ, մեղարտան պաշքնը գալտբբզպ տա իւղէրիմիզէ պագապիսէ, գալբպբմբզա գբյաֆէթիմիզ, լիսանբմբզա հարէքէթիմիզէ նա. զար իթթիքտէ, էւրօբայը պիմէզ իսէ շիւպհէսիզ քէնտինի եաշ. տբզը տիւնեատան պիր պաշգա տիւնեատա զանն իտէճէք տիր վէ էյէր էւրօբայը պիլիր իսէ էւրօ. բատա։

Վէ մատէմ քի՝ հալիմիզի էճ. սամը ֆէլէքիյէյ պէնզէթիք, պունուն պիր ճիհէթի տահա վար քի, օնու տա պու մահալտէ թա. ըիֆ իթմէյէ մէճպուրուզ։

Սէյեարէլէրի կիւնէշ քէնտինէ չէ.ղտիյի կիպի, սէյեարէլէր քէն. տիլէրի տէ պիրի պիրինի քէնտի. լէրինէ չէքէր. պիր քիւչիւք սէյ. եարէ տէ պիր պէօյիւք սէյեարէ քէնտինէ չէքէր, վէ ազ պիր չէյ եօլունու շաշբրթապիլիր իսէ տէ, երինէ կիւնէշին գուվվէի ճաղիպէ. սինտէն գուրթարամաղ։ Վէ վա. գաա վար տբր էօյլէ սէյեարէլէր քի կիւնէշին էթրաֆքնը տօղրու պիր խաթթ իւզէրինտէ տօլաշ. մայբպ չու եա պու սէյեարէտէն չէքիլէրէք սաղա սօլա մէյլ է.տէր. ը, լաքիննէ եաբալար պօշ տուր, երինէ կիւնէշին գուվվէի ճաղիպէ. սինտէն գուրթուլմայբպ օ տայ. ըէյէ իտատ իտէրլէր։

Պիզիմ հալիմիզ տէ այնը պէօյլէ տիր, արատա սաղա սօլա մէյլ ի. տէր եա իթմէք իսթէրիզ, լաքին գուվվէի մէրքէզիյէ չէքիշնտէն գուրթուլմայբզ, պունտան խա. պէրիմիզ վար եօգ, օ պաշգա պասս տբր։

Էրպապը ֆունունուն պիր թախ. մինի տէ վար քի, կէօրտիյիւ. միւզ սէյեարէլէրին հէպսի եա պաղլարը էվվելտէ օնլար տա պիրեր կիւնէշ իմիշ, վէ պիրեր գուտրէթը մէրքէզիյէյէ մաչք ճիմվէր. պու թախմինին սայբ օլմասա տա, քիւրբէի զէմինտէ պունա էմսալ չէյլէր վար տբր։

Վագթը իսէ մէքքէզ. Մբսբր. տա եանի Ա.Ֆրիգատա իմիշ, սօնրա Ասիայա կէլմիշ, սօնրա Եու. նանիսթանա, պիր տրալբդ Պիզ տէ մէրքէզ օլան ճիսմէրտէն պու. լունմուշուզ տուր. լաքին շիմտի մէրքէզ էւրօբատա տբր վէ պու տա կիւնէշ կիպի աշիքեար տբր։

Ա.Ֆրիգա նէ հալտէ տիր մա. լիւմ. Եունանիսթանբն ռնճագ խիւրտէպին իլէ կէօրիւլիւր պիր սէյեարէ մագամբնտա օլտուղու քէղալիք մալիւմ. Ասիատա սէքիզ եիւզ էլլի միլեօն ահալի վար վէ էւրօբատա անճագ իւչ եիւզ էլլի միլեօն, էօյլէ իսէ նի՞չին Ասիա էւրօբայա թէճավուզ իտէմէյիպ, տիւզիյէ էւրօբա Ասիայա թէճա. վուզ իտէյօր թա Զինէ ճաբօնա. տաք. չիւնքի պու կիւնքի կիւն մէրքէզ տէ էւրօբատա տբր գուվ. վէի ճաղիպէ տէ։

Օլապիլիր քի եարբն օրատան տա գալգար վէ Ամէրիգայա ին. թիգալ իտէր. լաքին օնու եարբն. քիլէր տիւչիւնսիւնլէր, Պիզ քի պու կիւնքի ատամլարբզ, Պիզէ պու կիւնքինի տիւչիւնմէք ֆարզ տբր։

Շիմտի ֆարզ իտէլիմ քի, քէն. տիմիզտէ օլան «ԱՆԲԱՖՖՈ» գուվ. վէթէլ էւրօբա թէյսիրինտէն գուրթուլմագ իսթէյօրուզ, պու թապիի տիր. նասբլ քի հէր սէյ. եարէ տէ պէթթապի պունու պէօյլէ իսթէրսէ. լաքին պունտա տիւշիւնէճէք պաչբճա ի.քի չէյ վար, պիր քի էւրօբանբն գուվ. վէյի ճաղիպէսինտէն պատապին գուրթուլապիլիրմիյիզ, եախօտ պու գուրթուլուչա տա պիր իհ. թիմալ վաՀրմբ, վէ պիր տէ քի գուրթուլուր իսէ, նէ սավակ թէվէճճիւհ իտէճէյիզ վէ նէրէ. յէ վարբպ տիւչէճէյիզ, պաչգա պիր մէրքէզ մի պուլաճապրզ։ Պիզ մի մէրքէզ օլաճաղբզ, եօգ. սա բարալանբպ հալատա կէղէն բէրաքէնտէ սէյեարէ բարէլէրի չէքլինտէ մի պուլունաճաղբզ։ Շիմտի իչ պունտա տբր, վաղտա բէք կէճ վէ թարիֆի տէ բէք միւչքիլ պիր իչ։

Լաքին պբրաղալբմ պու մա. հալտէ թէմսիլթ վէ մանէվիյա. թբ, վէ կէլէլիմ մատտիթթա։ 1856 ահնամէսի տէ Պիզի էւ. ըօբանբն գուվվէյի ճաղիպէսինէ պաղլայան պիր թէլ իտի, լաքին պօյու ուզուն պիր թէլ օլուպ, թէյսիրինի օ գատար տուլմաղ ըարգ, պու թէլի եա գբրտբգ, եա գբրտբլար, հէր նէ օլտու ի. սէ օլտու. չիմտի պիր թէլ իլէ տէ Պէրլին գօնկրէսի Պիզի եէնի պիր մէրքէզէ պաղլատբ քի, օ պիր թէլէ նիսպէթլէ հէմ բէք գբսսա տբր, հէմ տահա գուվվէթի տիր, եանի տահա գալբն տբր. Պիզէ չիմտի իքի եօլ վար, եա պու թէլի տէ գբրբպ, նէրէյէ աթբ. լբր իսէք օրայա աթբլմաղ, եա եօգսա, թէլէ պաղբբ գալբպ պէք. լէմմ.ք քի. մէրքէզ գուվվէթտէն տիւչսիւն վէ Պիզ տէ օնուն թէյ. սիրինտէն գուրթուլալբմ, եախօտ պիր մէրքէզ տէ Պիզ պուլալբմ։

Թարիգէյնին էվլասբնը եալբ. նբզ ագբլ վէ բէվկյէթ Պիզէ է. բայէ իտէպիլիր, եէթիշիր քի ա. գբլ վէ բէվկյէթ հիւքմիւնէ տէ պաղբ մէվանի հայլուլէթ իթմէ. սին։ Զօգ տէֆա վուգուաթ վէ իլա վուգուաթբն միւչքիլաթբ ինանբ ագբլաթբբ, վէ էն պէօ. յիւք ագբլար եա միւչքիլաթ. տան հասբլ օլուր, եա տա միւչ. քիլաթտա քէնտինի կէօսթէրիր օլուր։

Ալէմին թէվարիխինէ աթֆբ նազար իթթիյիմիզ հալտէ, աչի. քեար կէօրիւրիւզ քի, պէօյիւք ագբլար պէօյիւք մասլահաթլար. տան հասբլ օլմուշ տուր վէ պէօ. յիւք սէրասքէրլէր պէօյիւք ճէնբլէրտէն։ Պիր տէվլէթին իդ. պայինէ նբշանէ, ագբլբբ ատամ. լարբն քէսրէթի տիր, վէ զէվվա. լինէ նբշանէ տախի պունլարբն ֆբդտանբբ։ Էւրօբա տէվլէթլէրի պու կիւնքի կիւն ասքէր վէ տօ. նանմալարբնտան զիյատէ պիրէր իքիչէր ատամ իլէ միֆթէխիր տիրլէր, քիմինին Պիգբնսֆիլտի վար, քիմինին Պիզմարգբ, քիմի. նին կօրչագօֆու, քիմինին տէ Անտրասիսի, վէ պիր թագբմ տա պունլարա խալէֆ օլաճագ միւ. լագիմէր։

Պիզտէ իսէ, ատամ եօգ տէ. նիպ, ատամ եօգ իչիթիչէօր. նիչին ատամ օլմայաճագ, գա. պուլ օլունուր իտատա տէյիլ տիր պու։ Ատամ վար ամմա, եէրին. տէ տէյիլ տէնսէ, տահա զիատէ հագգանիյէթէ մագրուն օլուր զանն իտէրիզ, ատամ վար ամմա սէօզլէրի տիյնէնմէէօր, վէ իրա. յէ էթտիքլէրի թէտպիրլէր իճրա օլունմաէօր տէնսէ քէզալիք։

Պու կիւնքի կիւն ատամ եօգ տէմէք, կիճէ կիւնտիւզ խապու. տիր, իլա Ա.Ֆզանիսթանը զապթ եա իսթիլա իթմէմիզ տիր. թէք բօլիթիգաճա վէ ասքէրիճէ նու. ֆուզումուզուն թէզայիւտիւնէ պու ճէնկ մուճիպ օլմասբն, պէն մէճմուն օլուրում։

Էյէր պիզ Ռուսիանբն զալէ. պեի նուֆուզունու գբսդանբեօր վէ օնուն տէսիսէլէրինտէն վէս. վէսէ իտիյօր իսէք, տահա էյի տիր քի էւրօբատա պիր պիրիմիզ իլէ չաթբշալբմ նիթէքիմ Ա.Ֆզա. նիսթան կիպի ահվալի մէչքիւք պիր արազիտ։

«Եօգսա Ռուսիանբն իշինի պիզ կէօրմիւշ օլուրուզ, վէ Ա.Ֆզանա սէֆարէթ կէօնտէրմէկէ գալգբշ. մամբզտա պու գապիտէն տիր... պունտան տահա աղբբ վու. գուաթլար տա զուհուր իտէր իսէ վէ տահա աղբբ եիւքլէր վէ մաս. ըաֆլար ալթբնատա կ'ըմէկէ մէճ. պուր օլուր իսէք, քէնտիմիզի պիլէ պիլէ պիր միւչքիլաթ կիքատաբնա աթմամբզ բէք պէօյիւք ագբլբբզ. լբգ վէ բէվկյէթսիզլիք տիր։ Պէօյ. ը պիր ճէնկտէն նէ պիր ֆայիտէ նէ տէ պիր չէրէֆ իքիսի տէ հա. սբլ օլամաղ, հաթթա պէնճէ պու բէք պէօյիւք պիր գաղա տա հա. սբլ իտէպիլիր։»

Թէրճէմանը էֆէնտի։ Լօրտ Գարնարվբն պու նութգու իրատ իթ. տէյի վագթ, տահա ինկիլիզ սէ. ֆարէթինին Ա.Ֆզան հաքիմի թէրաֆքնտան գապուլ օլունուպ օլունմատբզբը մալիւմ տէյիլ իտի. լաքին զանն իտէրսին քի գա. պուլ օլունմատբզբնը պիր հիսսի թապիի իլէ աղնամբզ բտբ։

Պու Հինտիսթան վէ Ա.Ֆզան մէսէլէսի իւզէրինտէ տիւրլիւ տիւրլիւ էֆքեարլար վար, պիզիմ տէ ճճիշնէ էֆքեարբմբզ պու տուր քի, Ա.Ֆզան հաքիմի պու մատատէտ բէք [illegible] տիր, վէ պրաղ. պիզէ էօյլէ կէլիր ճիվարբնտա վէ. խէլինտէ օլան վէ ինկիլիզտէն բէք խօշնուտ օլմայան պիր թագբմ սայբբ պէօյիւք քիչիւք հիւքիւ. մէթլէր իլէ տէ Ա.Ֆզան հաքիմի. նին պիր կիզի մուարէֆէսի օլ. մալը տբբ։ Շիմտիլիք ինկիլիզ գա. պինէթի թէրաֆտարլարբբ բէք պօլ տօղրայօրլար, վէ Ա.Ֆզանը պիր գաչբգ սու կիպի եուտարբզ թարզբնտա լագբրտբլար տա ճէ. բիան իտիյօր, պիզէ գալտա Ա.Ֆ. զան օ գատար գօլայ եութուլուր մաճունլարտան տէյիլ տիր. պա. գալբմ վուգուաթ հանկբ էֆքեա. բբբ թաստիգ իտէր։

Թէքիրտաղբնտան պու բաղար իրթէսի (18/30 իւլ) թարիխէյէ պէր վէճճի աթի եազբլբյօր. —

«Պու կիւն ալէսսասլահ պիր հիւքիւմէթ վարօրուլլա, հիւքիւ. մէթի Օսմանիյէ մէմուրլարբ պու. ըայա վասբլ օլտուլար։ Ա.հալիի մէմլէքէթ իսքէլէյէ ինէրէք մէ. մուրինի միւմանիլէյհիմիւ իս. թիգալ իթթիլէր։ Էն էվվել վա. բօրտան չբգան, միւթէսարբբֆ Ապտի պէյ իտի։ Միւմանիլէյհ, կէօմրիւք տայրէսինէ կիտիպ, միւթէպէրանբ ահալիի գապուլ էյլէմիշ տիր։ Պիր սաաթ սօնրա էմաքինի մերիեէտէն Ռուսիա պանտէրասբ ինտիրլիրէք, Օս. մանլը պայրաղբ չէքիլմիշ, վէ սէ. լամանմբշ տբբ։ Միւթէսարբբֆբ միւմանիլէյհ մուսխարէն հիւ. քիւմէթ գօնաղբնա պիլ աղիմէ, էվրաղբ ըէսմիյէ տախի օրայա նագլ օլունտու։ Սաաթ պէշտէ,

Թէքիրտաղ Ռուս մէմուրու Մ. Գագօսքի, իտարէի միլքիեէի միւմայիլ յէե թէվտի իյլէմիշ տիր։ Միւթէսարրըքը միւմայիէյէին ըիվայէթինէ պագըլըր իսէ, պու ազշամ թէքիրտաղընա 6,500 սաաքիրի չահանէ կէլէրէք, Զօրու վէ Մալղարա վէ Վիդէ վէ սայիր եէրլէրէ կէօնտէրիլէճէք, վէ էմնիյէթ վէ ասայիշի ամմէ թագվիյէ իտիլէճէք տիր։ Թէքիրտաղընա կէլէն մէմուրլար, պին պաշը միւսթէսնա օյտուղու հալտէ, քեաֆֆէսի էսքի մէմուրլար տըր։ Հիւքիւմէթի սէնիյէնին թէշէպպիւսաթը ճէտիտէսինի կէօրմէք իշիւն հէր քէս արզու իթմէքտէ տիր։

Իմբէրաթօր Կիյոմուն, ալէյհինտէ վուգու պուլան սույի գաստարտան խէլանընտան տօլայը պունուն զիքրինի էպէտի գըլմագ իւզրէ պէօիւք պիր չէյ իհտաս վէ եա ինչա իտիյմէսի իշիւն Մարէշալ Մօլթքէ մուգատտէմա պիր իանէ տէֆթէրի քիւշատ իթմիշ օյտուտունտան, չիմտիեէ տէկին, 12 միլեօն ատամ տէֆթէրի մէզքիւրէ իսմլերինի գայա իտուպ, 2 միլեօն ֆրանգ թօբլանմըշ տըր։ Մարէշալ Մօլթքէ, թօբլանբյան չու իանէյի վէլիի ահտ բրէնսէ պիտիրլերէք, պու մէպլաղըն սուրէթի իսթիմալընը թային իթմէսինի ըէճա իթմիշ, վէ միշարիէյհ բբրէնս, իմբէրաթօր հագգընտա բզհարը թէվէճճիհէ տայիր պէօյլէ պիր նիւմայիշ իճրասընա մուճիպ օլմուշ օլան հըսսիեաթը թահսին իտուպ, մէպլաղը մէզքիւրուն սուրէթի իսթիմալընը թային իթմէսի, իմբէրաթօրուն ըէյինէ թաաիգ, վէ պու ագշէնին, ամէլէ թագրմընը հալինի բալահ իշիւն գուլանըլապիլէճէ.

Վիէննա, 24 իւլուլ.

Աւսթրիա ասաքիրինին թըշրինի էվվէլ այը խիթամընա տէկին պիւթիւն պոսնա վէ Հէրսէք էյալէթինի եէնի Բազարա տէկին թահթը իսթիլայա ալճաղը մէմուլ իտիլիյօր։

Եէնի Բազար վէ Միթրովիչա հագգընտա Աւսթրիա վէ Պապը Ալի պէյինինտէ ագտ օլունճաղ մուգավէլէյէ տայիր ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթէն խայրճա իլէրուլէմիշ օլտուղու սէօյլենիյօր։

Պապը Ալի Արնաութլուղու թէսքին իթմէք իշիւն, ղազի Օսման բաշա գօմանտասբյա օրայա օթուղ թաղուր ասքէր սէվգ իտէճէք իմիշ։

Լօնտրա սէֆիրի գօնթ Շուվալօֆ, պուրատա ասքէրի թագըմ վէ խանէտանը իմբէրաթօրի իլէ չօգ կէօրիշտիւ իսէ տէ, գօնթ Անտրասի իլէ չօգ կէօրիշմէտի։ Ռուսիա տէվլէթի, Աւսթրիա իլէ պիր իթթիֆագ ագտ իթմէք իշիւն, Աւսթրիանըն ասքէրի թագըմընտան պիր մուավէնէթ արայօր. վէ գօնթ Անտրասի պէօյլէ պիր իթթիֆագ ալէյհինտէ պուլունույօր։

—Բօլթիգա հավատիսաթը իշիւն ալել ուսում շայանը իթիմատ պիր մէնպա օլան Ռէօթէր գումբանիասը, Էւրօբա զաղէթաչիրընտա աթիտէքի զարիպ թէլէկրաֆը տէրճ իթտիրիյօր.

«Տէրսատէթ, 20 իւլուլ.— Աֆղանիսթան էմիրի թարաֆընտան եագընարտա պուրայա (Տէրսատէթ) կէլմիշ օլան մէմուրու մախսուս, Պապը Ալիեի, Ռուսիա իլէ պիր իթթիֆագ ագտընա գանտըրմաղա չալըշըրըզ սէօյլենիյօր։»

—Պոմպէյ, 23 իւլուլ.

Հինտիսթան գայիմագամընն (Լօրտ Լիթթըն) մէճլիսի մախսուսու, պու կիւն Սիմլատա ֆէվզէլատէ օլարագ ագտը իճթիմա իթտի։

Հուտուտտաքի ասաքիրին գօմանտանը ճէնէրալ Բօպէրթս, էվամիրի խաֆիյէ իլէ Բէշավէրէ կիթտի։

Հուտուտտա քիւլիյէթի ասքէր թօբլայըպ, հարէքէթէ հազըր պիր հալտէ թուրթմագ իւզրէ էմր իթա օլունտու, վէ չիմտիտէն 12,000 ասքէր թէճէմմիւ իթտի։

Եէրլի Հինտ զաղէթալարը, Աֆղանիսթան էմիրինին պէյանը մագերէթ իթմէսինի վէ եօգսա Աֆղանիսթանըն Ինկիլիզ ասաքիրի թարաֆընտան զապթ օլունմասընը թալէպ իտէյօրլար։ Հինտիսթան գայիմագամընը, Լօրտ Լիթթըն թարաֆընտան (Հինտիսթան գայիմագամը) Աֆղան էմիրինէ աղօսթօսուն 14նտէ վէ 23նտէ կէօնտէրիլմիշ օլան իքի գրթա մէքթուպլարը տէրճ իտէյօրլար, պունլարընը պիրինճիսինտէ Հինտիսթան գայիմագամը, պաղը մուհիմմ միւզաքերաթ իշիւն բեապիէ պիր սէֆիր կէօնտէրմէյէ գարար վիրտիյինի պէյանլէ, հուտուտտաքի գապիլէյէրտէն պիր նէվ մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ օլունմամաղ իւզրէ եօլ թէզքէրէսի վիրիլմէսինի վէ սէֆիրինին հիսսանի գապուլէ նայիլ օլմասընը թալէպ իտէյօր. իքինճիսի տաքի, Աֆղան վէքիլի ահտընը վէֆաթընտան տօլայը ըզհարը թէէսսիֆ իտուպ, պու սէպէպէ մէպնի սէֆարէթին իզամը պիր միւտտէթ թէէխիր իտիլմիշ օլտուղունու խապէր վիրէյօր։ Շեիր Ալի պու իքի մէքթուպա տախի ճէվապ վիրմէմիշ տիր։

— Սիմլատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Իրան քէօրֆէզինէ վուգու պուլան գուրսանլըզը մէն իշիւն, մէզքիւր քէօրֆէզտէ պուլունան Ինկիլիզ ֆիլոսունա անդարիպ պաղը սէֆային իլավէ իտիլէճէք իմիշ։

— Տէրսատէթ, 22 իւլուլ.

Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Միտհաթ բաշանըն Անատօլու վալիսի թային գըլընմասընը թալէպ իթմէքտէ բսրար իտէյօր։ վէ էյէր պու թէքլիֆէ Պապը Ալի մուվաֆֆագաթ իտէճէք օլուր իսէ, մալիեէճէ տալի քէնտիսինէ խայրճա եարտըմ իտէճէեինի վատ իթմիշ տիր։

— Տէյլ Նէուզ Վիէննատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Սբբ Էյարտ թարաֆընտան Անատօլու բալահաթը իշիւն թէքիֆի օլունան բրօկրամտա, պիր էճնէպի բօլիս հէյէթինին թէշքիլի, վէ Ինկիլիզ դօնսօլօսարընընն մահքէմէլէրտէ գավանինին իճրասընա նէզարէթ իթմէլէրի, վէ պու մահքէմէլէրին աղալարընընն թայինի, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թաքաֆընտան թաստիգ օլունմասը թալէպ օլունմագտա իմիշ։

—Պէլկրատ, 23 իւլուլ.

Վիշկրատ, Վէլիքի Զվօրնիք, Թուլչա վէ Պիէլինա պէյլէրի, մէմլէքէթլէրինին Սբբպէյա ելհաբրլէշիպ, պիր թագըմը տա գօվալայըպ խանը թութմագ իւզրէ արգասընա տիւշտիլէր։ Բուսլարտա տա անճագ էլի գազագ ասքէրի օլուպ, օնլար տա խանընն ասքէրի իլէ պէրապէր միւտաֆատա պուլունտուլար։

Խան ագշէսինի, միւճէվհէրաթընը վէ մալարընը սէքսէն արապայա եիւքլէթիպ, օնլար իլէ Ռուսիա հուտուտինէ կէշէր գուրթուլուրում զանն իտէր իտի. լաքին արգասընտան գօվալանըզընտան պու իւմիտի պօշա չբգտը իսէ տէ էօմրիւնիւն գուրթուլմասընա տա երինէ պու հալի սէպէպ օլտու, պու օլմասա եէթիշիպ քէնտինի տէ, ատամարընը տա բարչա բարչա իտուպ, վէ խազինէսինի տէ եաղմա իտիպ պիթիրէճէքլէր իտի։

Խան սբգըշըզը կիպի, արապանըն պիրինտէքի թօրպալարը աչտբրբպ բարալարը եօլա սէրբտիրիր իտի, արգասընը գօվալայանլար իսէ պու ագշէյի թօբլամայա տալբպ, պիրի պիրինի գբրարլար ըզ, վէ խան պու ֆէտաքեարլըզը իլէ վագթ գազանըպ տիւզիւյէ իլէրիլէր իտի։

Ամթմըշ տէֆա գատար պու եօլ իլէ զօրպալարըն թաագիպինտէն գուրթուլուպ, վէ բէք աղ ատամ զայ իտուպ, նիհայէթ սաղ սէլիմ ֆագաթ եիրմի արապա մալ իլէ Ռուսիա հուտուտինէ տախիլ օլուպ գուրթուլապիլտի, վէ մէմնուն տա օլտու, չիւնքի ճանը գուրթուլուպ գալան վարիյէթի իլէ բրէնս կիպի տէ կէչինէպիլիրտի, վէ չիմտի հալէա Օրէնպուրկտա իգամէթ իթմէքտէ տիր։

Զօրպալար օղլունու թախթտա օթուրթտուգտա ճէնէրալ Դօֆման խապէր իթտի քի, էյէր իւչ սէնէ ագտէմ բէտէրի իլէ օլան մուգավէլաթը թանընը իսէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի տէ քէնտիսինի խան թանընյաճագ։ Եօգսա թանընմայաճագ։ Շարգ ահալիսինէ պիր միւլայիմ թէքլիֆ օլուրսա օնու թէքլիֆ իտէնին զաֆքնա համլ իտէր, չիւնքի բօլիթիգա պիլմէզ. զօրպալար Ռուս սէֆարէթի իւզէրինէ աթէշ իթմիշ օլտուգլարընտան պու հալտէ ճէնէրալ Դօֆմանըն թէքլիֆի բէք խաֆիֆ պիր թէքլիֆ իտի. Հավգանալըար տա պունու պէօյլէ տիւշիւնիւպ Ռուսիա հուտուտունա թէճավուզ իթտիլէր, վէ պիր գաչ բօսթախանէ խաբապ վէ մէմուրլարընը իտամ իթտիլէր։

(Տէվոմ)

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՄԷՊԷԱԻ

ԹԷՔԲԱՐ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ՎԻՏ ՎԷ ԼՕՄ ՄՈՒՀԱՄԷՊԷԼԷՐԻ

ՃԷՆԷՐԱԼ ԵԳՕՊԼԷՖ.

(366 նումերատան տեվամ)

Օղլու տախի ֆէվգէլատէ պիր պախթա նայիլ օլուպ, բէք չապուգ իլէրիլէմիշ տիր։ Իպթիտա եանի 1873 Խիվա սէֆէրինտէն պէրու իսմի սէօյլենմէյէ պաշլանտը, վէ օ վագթ միրալայ իտի։ Օ վագթ ճէնէրալ Գօֆմանընն թէրթիպի իւզրէ Խիվա իւզէրինէ պիրի պիրինտէն այրը պէշ գօլտան հիւճիմ օլունճաղ ըսը, պունլարընտէ օրտու Խիվա իւզէրինէ կէլմէյէ մուվաֆֆագ օլտու, ֆագաթ պէշինճիսի եանի միրալայ Մարկօսօֆ գօմանտասընտա օլան չէօյլերտէն կէչիպ կէրի տէօնմէյէ մէպնէ պու, սըճագ վէ սուսուզղուղա թահամմիլ իտէրէք, պէօյիւք մուխթարալարտան գուրթուլտու։

Գօֆման իսթէսի պիլմէք քի, Միրալայ Մարկոսօֆ պու եօլտան խիվայա կէլէպիլիրմիյիտի, լաքին ճէնկ իտուպ պօղուլտուղու Թիւրքմէնլէր հէպ պու եօլտան ֆիրար իթմիշ օլտուգլարընտան, պունու աղնամագ իշիւն օ թէրաֆլարա պիր գուվվէթլի գօլ կէօնտէրմէլի իտի, վէ ճէնէրալ Գօֆմանընն գավլինճէ պու զահմէթի պու թահգիգաթը տէյմէյէճէք տի։ Իմտի քիւչիւք պիր գօլ կէօնտէրմէյէ գարար վէրտի քի, վահչի Թիւրքմէնլէրին էլէրինէ տիւշպիլիրլեր իտի։ Միրալայ Սգօպէլէֆ պու խըզմէթի գապուլ իթտի։

Սգօպէլէֆ եանընա պիր էյի սիլահլանմըշ իւչ Թիւրքմէն ալբպ վէ քէնտիսի տէ Թիւրքմէն գբյաֆէթինէ կիրիպ օ մուխթարալը եօլա բէվան օլտու. օն կիւն գատար կէօրիւնմէտի, վէ օրտուտա արթըգ զայ օլունտու կիթտի զանն օլունուրուտու, լաքին Գօֆմանընն Խիվա բայթախթընը թէրք իտէճէյի կիւնիւն իլք ագշամը նակէհան օրթայա չբգտը, եօլտա Թիւրքմէնլէրտէն քէնտինի սագընպ թամարկօսօֆուն կէրի տէօնտիւրիւ նօգթայա գատար էլէրի կիթմիշ գույուլարընը տէրինլիյինի վէ սուլարընընը մբգտարընը քէնֆ իտիպ կէրի տէօնմիշ իտի, ամմա հէլաք տէրէճէսինտէ։

Իրթէսի սէնէ Սգօպէլէֆ Հավգանտտա թէքբար պէօյիւք չէօհրէթ քէսպ իթմէյէ պաշլատը։ Օ սէնէնին Հավգանտ հիքեայէլերի աճայիպ չէյլեր տիր. Հավգանտտա ահալի խանընն աղբը վէրկիլերինտէն վէ իթիսաֆ վէ մէզալիմինտէն զայէթ մաղտուտ օյտուգլարընտան, խանլարը խիւտաեար խան ալէյհինէ զօրպա գալգմըշլար, վէ թախթտան աշաղը ալբպ, օղլունու եէրինէ օթուրթմուշլար ըսը։

Բուսլար իսէ խանա պիր էյի կէօնտէրմիշլէր իտի քի վիրիւտլերի խանընն աշաղը ալընտըզը կիւնթ թէսատիւֆ իթտի վէ հալի իլէ կէրի տէօնմէյէրի իճապ իթտի. օ արալըգ մաղուլ խան տա Ռուսիա հուտուտինէ ֆիրար իտէճէյինտէն սէֆարէթ տէ պունա գաթըլտը։ Հավգանտ խանընընն մայէթինտէ օ գատար քիւլի ասքէրտէն եալընըզ իքի եիւզ նէֆէր քէնտիսինէ սատըզ գալմըշ ըսը. գուսսուրու հէպ ահալի իլէ պիրլէշիպ, պիր թագըմը տա գօվալայըպ խանը թութմագ իւզրէ արգասընա տիւշտիլէր։ Ռուսլարտա տա անճագ էլի գազագ ասքէրի օլուպ, օնլար տա խանընն ասքէրի իլէ պէրապէր միւտաֆատա պուլունտուլար։

Խան ագշէսինի, միւճէվհէրաթընը վէ մալարընը սէքսէն արապայա եիւքլէթիպ, օնլար իլէ Ռուսիա հուտուտինէ կէշէր գուրթուլուրում զանն իտէր իտի. լաքին արգասընտան գօվալանըզընտան պու իւմիտի պօշա չբգտը իսէ տէ էօմրիւնիւն գուրթուլմասընա տա երինէ պու հալի սէպէպ օլտու, պու օլմասա եէթիշիպ քէնտինի տէ, ատամարընը տա բարչա բարչա իտուպ, վէ խազինէսինի տէ եաղմա իտիպ պիթիրէճէքլէր իտի։

Խան սբգըշըզը կիպի, արապանընն պիրինտէքի թօրպալարը աչտբրբպ բարալարը եօլա սէրբտիրիր իտի, արգասընը գօվալայանլար իսէ պու ագշէյի թօբլամայա տալբպ, պիրի պիրինի գբրարլար ըզ, վէ խան պու ֆէտաքեարլըզը իլէ վագթ գազանըպ տիւզիւյէ իլէրիլէր իտի։

—Թարգմ. Տ[illegible] [illegible]թան չիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ, Գանատա վալիսի լորտ Տրֆֆրէյնին Ինկիլիզ գօմիսէրի սրֆաթէյլա Անատօլույա կէօնտէրիլէճէյինէ տայիր չըգմըշ օյան խապէրի թէզգիպ իտէեօր։

—Վիէննատան Տեյլ թելեգրաֆա խապէր վիրիլտիյինէ կէօրէ, Դանրատաղա արազի թէրքինէ մուխալիֆէթ իչուն 18 պին Արնաուտ Գարատաղ հուտուտունա տօղրու եիւրիյօրլար իմիշ։

—Տէրսաատէթտէն Գօրչ-Բէյոգլու Բուլգարէտէ եաղըլան պիր մէքթուպ մաալինէ նաղարէն, Միտհաթ բաշա հէնուզ եաղընտա պէօյիւք մէմուրիեէթլէրէ թային գըլընմայաճագ իմիշ։ Շիմտիլիք, ատի պիր ֆէրա սրֆաթըյլա կիրիտատոնտա իգամէթ իտէէք իմիշ, վէ էվրօբատա իսէ, Կիրիտէն տահա զիատէ սերպէսթ օլտուղունտան, հիչ օլմազ իսէ Դրագրբսա կիթմէսինէ միւսաատէ թալեպ իթմիշ իսէ տէ, պունա մուվաֆֆագաթ օլունմամըշ, վէ քեամիլէն նայիլի ավֆ օլմագ իչին, իրատէի շահանէ միճիպինճէ պիր գաչ այ օլսուն կիրիտատ իգամէթ իթմէսի քէնտիսինէ պիլտիրիլմիշ։

—Աւսթրիա տէվլէթինինէ օնտրա սէֆիրի օլուպ Թէրքի մէմուրիեէթ իտէրէք Վիէննաեա կէլմիշ օլան գօնթ Պէօսթիւն Բարբոս սէֆարէթինէ թային գըլընմաղընը, Վիէննատան չէքիլէն պիր թելէկրաֆ խապէր վերիյօր։

—Աւսթրիա ասքէրինին Պոսնատա վէ Հէրսէքտէ շու կիւնլէրտէ նայիլ օլտուգլարը մուզաֆֆէրիյէթլէր, Վիէննատա խայրաթ միճիպի մէմուրինիյէթ օլմուշտուր։ Աւսթրիա զաղէթալարը, իլուլուն 29նտա չէտիտէն թօրա թուռթուլարագ զապթ օլունան Դրօպուգ մուհարեպէսինէ պահս իտուլ, ա-ալարն պու մէֆգրինտէ տաիի Աւսթրիալըլարըն էլինէ պիր խայլը երզագ վէ միւհիմմաթը հարպ'յէ կէչմիշ օլտուղունու խապէր վիրիյօրլար. Ժենէրալ Իսվանօվիչ չէհիրի մեզքիւր էթրաֆընտաքի թէբէլէրտէ ասքլարըն ինչա իթմիշ օլտուգլարը իսթիսքեամաթքն տէրհալ թախրիպինի էմր իթմիշ։ Վիէննանքն Բրէս զաղէթասը տէեօր քի, Հէրսէքտէ ասքլարըն սան իսթինատկեահը պուլունմուշ օլան Դրօպուգուն վէ Պոսնատա տախի Զվօրնիքին զապթը իլէ, պու իքի էեալէթլէրտէ իսեան խիթամ պուլմուշ տուր։

Պէյօղլու պէլէտիյէ տայրէսի, տախիլի տայրէտէ պուլունան սօգագլարըն թէմիզլիեի իչուն անգարիպ պազը ամէլիաթ իճրասընա միւպաշէրէթ իտէճէյի մէրվի տիր։

—Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին պաշ թէրճէմանը Մր. Սանտիսընը, չըվալիյէ բիւթպէսի ալմըշ օլմազլա, պատէղին Սըր իւնվանընը հայիզ պուլունաճագ տըր։ Միւմաիլէյհին, չու սան սէնէլէրտէքի պուհրանը վագթլարտա վուգու պուլան միւշքիլ վէ նազիք խըտէմաթընա միւքեաֆաթէն Սըր Լէեարտ վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան իտիլէն թավսիյէ իւզերինէ պու բիւթպէ քէնտիսինէ Ինկիլթէրրա գըրալիչասը թարաֆընտան իհսան օլունմուշ տուր։ Մր. Սանտիսընը 1859նտա Ղաալիատա գօնսօլօս վէքիլի օլմուշ, վէր իրթէսի սէնէ Տէրսաատէթ սէֆարէթխանէսին[illegible] [illegible] [illegible] [